

Κοπεγχάγη

Σύνοδος Κορυφής για το Κλίμα

Τα αιτήματα της Greenpeace

Ενημερωτικό Δελτίο
Μάρτιος 2009

GREENPEACE

www.greenpeace.gr

Εισαγωγή

Καθώς οι κλιματικές αλλαγές καθημερινά διαψεύδουν ακόμα και τα πιο πρόσφατα (και πιο απαισιόδοξα) επιστημονικά ευρήματα, γίνεται ξεκάθαρο ότι βρισκόμαστε πιο κοντά από ποτέ σε μία κρίση πολύ μεγαλύτερη από ό,τι έχουμε φανταστεί. Τα περιθώρια για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών στενεύουν δραματικά όσο οι κυβερνήσεις χρονοτριβούν χωρίς να αναλαμβάνουν ουσιαστική δράση.

Γνωρίζουμε ότι μία αύξηση της μέσης πλανητικής θερμοκρασίας κατά 1,5 °C, θα επιφέρει ανεπανόρθωτες επιπτώσεις, ενώ ενδεχόμενη αύξηση κατά 2 °C θα οδηγήσει σε καταστροφικές αλλαγές για τον πλανήτη. Χρειαζόμαστε ένα παγκόσμιο σχέδιο που θα οδηγήσει το συντομότερο δυνατό στη συγκράτηση της αύξησης της θερμοκρασίας και τη μείωσή της σε σύγκριση με τα σημερινά επίπεδα.

Μέσα στο 2009, θα διεξαχθούν οι πιο κρίσιμες διαπραγματεύσεις για το κλίμα, οι οποίες θα ολοκληρωθούν το Δεκέμβρη στην Κοπεγχάγη, όπου οι κυβερνήσεις θα καταλήξουν σε συμφωνία για την καταπολέμηση των

κλιματικών αλλαγών. Η συμφωνία αυτή είναι η καλύτερη ευκαιρία που έχουμε για να αντιστρέψουμε τις σημερινές αυξητικές τάσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Για την επίτευξη συμφωνίας στο θέμα των κλιματικών αλλαγών χρειαζόμαστε ηγεσία, την οποία δεν έχουμε μέχρι σήμερα. Οι ηγέτες των κρατών σε ολόκληρο τον πλανήτη θα πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να συνεργαστούν για να προστατέψουν τον πλανήτη και το περιβάλλον. **Για να συμβεί αυτό, οι παγκόσμιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα πρέπει να κορυφωθούν έως το 2015, να αρχίσουν να μειώνονται δραματικά στη συνέχεια και να φτάσουν στο μηδέν μέχρι τα μέσα του αιώνα.**

Τα αιτήματα της Greenpeace

Η Greenpeace καλεί τις κυβερνήσεις που παίρνουν μέρος στις διαπραγματεύσεις της Σύμβασης Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές, στην Κοπεγχάγη το Δεκέμβρη του 2009 να συμφωνήσουν στα εξής σημεία:

1. Νομικά δεσμευτικούς στόχους για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα αναπτυσσόμενα κράτη κατά τουλάχιστον 40% έως το 2020 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Τουλάχιστον το 75% αυτής της μείωσης θα πρέπει να προέλθει από εγχώρια μέτρα στο εσωτερικό των κρατών. Επιπλέον, τα αναπτυσσόμενα κράτη θα πρέπει να πληρώσουν για άδειες ρύπανσης, με σκοπό την παροχή τουλάχιστον € 110 δις ετησίως για την υποστήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των δράσεων για την προστασία των δασών και την προσαρμογή των αναπτυσσόμενων κρατών στις αναπόφευκτες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών.

2. Δράσεις για το μετριασμό των κλιματικών αλλαγών στις αναπτυσσόμενες χώρες με γνώμονα τη συμβολή των αναπτυσσόμενων κρατών στον αγώνα κατά των κλιματικών αλλαγών **μειώνοντας τις εκπομπές κατά 15 – 30% έως το 2020 σε σύγκριση με τα σενάρια αναφοράς για το ίδιο έτος.** Από τη μείωση αυτή, τα αναπτυσσόμενα κράτη θα εφαρμόσουν μονομερώς τα μέτρα με αρνητικό ή μηδενικό κόστος, ενώ τα αναπτυσσόμενα κράτη θα υποστηρίξουν τα υπόλοιπα. Όσο πιο υψηλό το επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης, οι κατά κεφαλή εκπομπές και η ενεργειακή ένταση, τόσο πιο μεγάλη θα πρέπει να είναι η προσπάθεια μίας χώρας να μειώσει τις εκπομπές της και να χρηματοδοτήσει σχετικές δράσεις στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

3. Χρηματοδοτικό μηχανισμό για τον τερματισμό της μεικτής (gross) αποδάσωσης και των σχετικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες έως το 2020, με σκοπό την επίτευξη μηδενικής αποδάσωσης σε περιοχές προτεραιότητας, όπως ο Αμαζόνιος, η λεκάνη του Κονγκό και τα Παραδείσια Δάση (Paradise Forests). Οι μειώσεις των εκπομπών από τις δράσεις αυτές θα πρέπει να λειτουργούν επιπρόσθετα στις μειώσεις αυτές, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 1. Προτεραιότητα θα πρέπει να δίνεται σε περιοχές υψηλής περιβαλλοντικής αξίας και σε περιοχές που είναι σημαντικές για τη διαβίωση ιθαγενών κατοίκων.

Ενώ οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι τεράστιες, αυτή είναι η μεγαλύτερη ευκαιρία που είχαμε μέχρι σήμερα για μία κοσμογονική συμφωνία. Η κλιματική κρίση πρέπει και μπορεί να αποτραπεί, χρειάζεται όμως ένα τολμηρό και φιλόδοξο πλάνο για τον πλανήτη και τις μελλοντικές γενιές. **Η Σύνοδος της Κοπεγχάγης πρέπει να συμφωνήσει σε νομικά δεσμευτικές, έγκαιρες και σημαντικές μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, οι οποίες θα είναι φιλόδοξες και δίκαιες.** Οι μειώσεις αυτές θα πρέπει να συμπληρωθούν από χρηματοδοτικούς μηχανισμούς και πολιτικές που θα διασφαλίζουν ένα βιώσιμο ενεργειακό μέλλον, θα προστατεύουν τα δάση μας και θα οδηγούν σε μία ανανεώσιμη ενεργειακή επανάσταση, πάντα καλύπτοντας τις ανάγκες των φτωχότερων λαών.

Οι σημερινές ευρείες συζητήσεις για την εξεύρεση λύσεων για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, παρέχουν στους ηγέτες του πλανήτη μία χρυσή ευκαιρία για τη λήψη μέτρων που τονώνουν την οικονομία, μειώνοντας ταυτόχρονα τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και δημιουργώντας πράσινες θέσεις εργασίας. Σε αντίθετη περίπτωση, κινδυνεύουμε να εγκλωβιστούμε σε ένα ρυπογόνο και ακριβό ενεργειακό μέλλον, το οποίο θα προκαλέσει μία κλιματική κρίση, κάνοντας τη σημερινή οικονομική να μοιάζει ασήμαντη.

Η Συμφωνία της Κοπεγχάγης πρέπει να είναι φιλόδοξη

Η Greenpeace ζητά την επίτευξη μίας συμφωνίας έως το τέλος του 2009, η οποία θα έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά ως αρχές που τη διαπνέουν:

- Παγκόσμιος χαρακτήρας της συμφωνίας, η οποία θα προβλέπει υποχρεώσεις για ανάληψη δράσης από όλα τα κράτη
- Δίκαιη κατανομή των βαρών και των υποχρεώσεων για την ανάληψη δράσης
- Σταδιακή διεύρυνση και ενίσχυση των δράσεων
- Δημιουργία οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων λύσεων για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών

Η επιτυχία της Συνόδου της Κοπεγχάγης θα εξαρτηθεί από την ύπαρξη συμφωνίας, η οποία θα μας επιτρέψει να μειώσουμε την πλανητική θερμοκρασία όσο πιο σύντομα γίνεται. **Για να συμβεί αυτό, οι παγκόσμιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα πρέπει να σταθεροποιηθούν έως το 2015 και να αρχίσουν να μειώνονται δραματικά πριν από το 2020.**

Πιο αναλυτικά, η Συμφωνία της Κοπεγχάγης θα πρέπει να περιλαμβάνει:

1) Φιλόδοξες μειώσεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τα αναπτυσσόμενα κράτη

Δεν μπορεί να υπάρξει φιλόδοξη συμφωνία **αν τα αναπτυσσόμενα κράτη δε δείξουν ηγετική διάθεση**. Θα πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για ένα πρόβλημα που τα ίδια δημιούργησαν και συνεχίζουν να δημιουργούν δυσανάλογα σε σύγκριση με τα αναπτυσσόμενα κράτη¹. Η Συμφωνία της Κοπεγχάγης θα πρέπει να είναι απόλυτα ευθυγραμμισμένη με το πνεύμα της Διάσκεψης του Ρίο το 1992 και του Κιότο το 1997. Αυτός είναι και ο μόνος τρόπος για να καλλιεργηθεί η απαραίτητη αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ αναπτυσσόμενων και αναπτυσσόμενων κρατών.

Τα αναπτυσσόμενα κράτη ως σύνολο, θα πρέπει να συμφωνήσουν σε μείωση των συνολικών τους εκπομπών κατά 23% έως το 2015 (δεύτερη περίοδος δεσμεύσεων) και κατά 40% έως το 2020 (τρίτη περίοδος δεσμεύσεων). Τουλάχιστον το 75% αυτής της μείωσης θα πρέπει να επέλθει με εγχώρια μέτρα και δράσεις. Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να καταναμηθούν ανά αναπτυσσόμενο κράτος βάσει τριών κριτηρίων: 1. βαθμός ευθύνης βάσει των ιστορικών και σημερινών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, 2. δυνατότητα για ανάληψη δράσης και 3. δυνατότητα για μετριασμό των κλιματικών αλλαγών.

2) Δράση για τα αναπτυσσόμενα κράτη με σκοπό τη διεύρυνση και την ενίσχυση της παγκόσμιας δράσης

Σήμερα η ομάδα των αναπτυσσόμενων κρατών (χώρες εκτός Παραρτήματος Ι) παρουσιάζει σημαντικές διαφορές ανά κράτος. Από τη μία μεριά περιλαμβάνει κράτη, των οποίων οι κατά κεφαλήν εκπομπές είναι ίσες ή κατά πολύ υψηλότερες από αυτές κάποιων αναπτυσσόμενων κρατών (χώρες Παραρτήματος Ι). Από την άλλη, η ομάδα περιλαμβάνει κράτη, τα οποία είναι πολύ φτωχά και τα οποία έχουν ελάχιστη ευθύνη στο πρόβλημα και παρόλα αυτά υποφέρουν ήδη από τις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών². Περιλαμβάνει τέλος κράτη, τα οποία έχουν χαμηλές σχετικά κατά κεφαλή εκπομπές από τον τομέα της ενέργειας, αλλά τεράστιες εκπομπές από την αποδάσωση.

Είναι προφανές ότι δεν είναι να δυνατόν να ισχύσουν οι ίδιοι κανόνες για όλα τα αναπτυσσόμενα κράτη, αλλά θα πρέπει να υπάρξουν συγκεκριμένα κριτήρια που να καθορίζουν τις δράσεις για τα αναπτυσσόμενα κράτη.

Προκειμένου να είναι δίκαιη η κατανομή των ευθυνών για την ανάληψη δράσης και να αντικατοπτρίζει τις πραγματικές συνθήκες σε κάθε κράτος, θα πρέπει να υπολογίζονται οι ειδικότερες συνθήκες σχετικά με την ευθύνη ενός κράτους, την ικανότητά του για ανάληψη δράσης και τις δυνατότητες που έχει για μετριασμό του προβλήματος. Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται συνήθως για την εκτίμηση των συνθηκών μίας χώρας είναι οι εξής:

- Ευθύνη: Οι ιστορικές εκπομπές από το 1990.
- Ικανότητα για ανάληψη δράσης: Κατά κεφαλήν εισόδημα/ Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης
- Δυνατότητες για μετριασμό του προβλήματος: Ένταση εκπομπών, ρυθμός αύξησης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, κατά κεφαλήν εκπομπές.

Τα παραπάνω κριτήρια θα πρέπει να εφαρμόζονται ως βάση κατά τη διαδικασία της κατανομής των υποχρεώσεων για ανάληψη δράσης και του καθορισμού του ύψους της χρηματοδότησης των δράσεων αυτών.

Κατά τη δεύτερη περίοδο δεσμεύσεων (2013 – 2017), μόνο λίγα αναπτυσσόμενα κράτη αναμένεται να αναλάβουν υποχρεώσεις σχετικά με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Ωστόσο, από την τρίτη περίοδο δεσμεύσεων (2018 – 2022), πολλά από τα ταχύτατα αναπτυσσόμενα κράτη θα φτάσουν ένα υψηλότερο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης και θα αποκτήσουν μεγαλύτερη ικανότητα για να αναλάβουν δράση. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να αναλάβουν δεσμευτικές και απόλυτες μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή περιορισμούς των αυξήσεων. **Στην Κοπεγχάγη η συμφωνία που θα επέλθει θα πρέπει να διαπνέεται από αυτές τις αρχές.**

3) Δραματική αύξηση και ανακατεύθυνση δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης για την προσαρμογή και το μετριασμό

Τα αναπτυσσόμενα κράτη πρέπει να δεσμευτούν σε σημαντικές και προβλέψιμες χρηματοδοτήσεις που θα δώσουν τη δυνατότητα στα αναπτυσσόμενα κράτη να επιταχύνουν την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, να σταματήσουν

την καταστροφή των τροπικών δασών και να εφαρμόσουν προληπτικά μέτρα προσαρμογής στις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών. Ενώ η ανακατεύθυνση και η ενίσχυση της ιδιωτικής χρηματοδότησης είναι μείζονος σημασίας, ιδίως για τις καθαρές και ανανεώσιμες τεχνολογίες, η δημόσια χρηματοδότηση θα πρέπει να διπλασιαστεί ή ακόμα και να τριπλασιαστεί, επιπλέον της σημερινής αναπτυξιακής βοήθειας. Σύμφωνα με αρχικές εκτιμήσεις, τα αναπτυσσόμενα κράτη θα πρέπει να προσφέρουν τουλάχιστον € 110 δις ετησίως σε δημόσια χρηματοδότηση. Από τα χρήματα αυτά, το ένα τρίτο θα πρέπει να κατευθυνθεί σε δράσεις για την προσαρμογή στις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών και άλλο ένα τρίτο για την καταπολέμηση της αποδάσωσης.

Είναι σαφές ότι τέτοιες χρηματοδοτήσεις δεν είναι δυνατόν να προέρχονται κάθε χρόνο από εθνικούς προϋπολογισμούς. Αντίθετα, χρειαζόμαστε μηχανισμούς, οι οποίοι θα παράγουν αυτόματα προβλέψιμα κεφάλαια, ανεξάρτητα από τον εθνικό πλούτο του κάθε κράτους. Ο κυριότερος μηχανισμός μπορεί να είναι η διεθνής δημοπράτηση των καταλογισμένων ποσοτικών μονάδων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (Assigned emissions Amount Units, AAU) των αναπτυσσόμενων κρατών, η επιβολή δηλαδή ενός φόρου στις εκπομπές αυτές. Με αυτόν τον τρόπο τα αναπτυσσόμενα κράτη θα πρέπει να πληρώνουν για να αγοράζουν την άδεια να ρυπαίνουν στο μέλλον.

1. Ενώ, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε κάποια αναπτυσσόμενα κράτη, αυξήθηκαν κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια, οι κατά κεφαλήν εκπομπές των αναπτυσσόμενων κρατών παραμένουν σημαντικά υψηλότερες, ιδίως αν συνυπολογιστούν οι ιστορικές εκπομπές των κρατών αυτών, οι οποίες παραμένουν ενεργές στην ατμόσφαιρα.

2. Μερικά παραδείγματα: Οι κατά κεφαλήν εκπομπές το 2005 στο Κουβέιτ, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Μπαχρέιν ήταν 5 – 10 φορές υψηλότερες από τις εκπομπές της Ρουμανίας, της Κροατίας ή της Λετονίας. Οι κατά κεφαλήν εκπομπές της Κίνας είναι τρεις φορές υψηλότερες από τις αντίστοιχες της Ινδίας. Τέλος, οι κατά κεφαλήν εκπομπές των 49 λιγότερων Αναπτυσσόμενων Κρατών συνολικά, είναι χαμηλότερες από τις αντίστοιχες του Βελγίου. Πηγή: <http://cait.wri.org>

Τα έσοδα από τη δημοπράτηση θα κατευθύνονται σε ένα ταμείο το οποίο θα χρηματοδοτεί διαφορετικές δράσεις για:

A. Μειωμένες Εκπομπές από την Αποδάσωση και την Υποβάθμιση της Γης στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η δράση αυτή θα παρέχει την απαραίτητη χρηματοδότηση που απαιτείται για να επιτευχθεί η μηδενική αποδάσωση έως το 2020. Τα χρήματα αυτά θα χρηματοδοτήσουν πολιτικές και δράσεις κατά της αποδάσωσης στα αναπτυσσόμενα κράτη. Οι βασικές αρχές για τη δαπάνη των χρημάτων αυτών θα είναι η εθνική απογραφή, παρακολούθηση και η επαλήθευση και όχι η χρηματοδότηση συγκεκριμένων έργων. Η αρχή αυτή διασφαλίζει ότι τα δάση δε θα αντιμετωπίζονται ως αποθέματα δικαιωμάτων ρύπανσης, αλλά θα προστατεύονται για την πλούσια βιοποικιλότητά τους και για τους ιθαγενείς που διαβιούν σε αυτά.

B. Προσαρμογή.

Αυτή η δράση θα υποστηρίξει και θα χρηματοδοτήσει αυξημένη δράση στους τομείς της διαχείρισης και του καταμερισμού κινδύνων, στρατηγικές άμβλυσης των καταστροφών και διεθνή συνεργασία για την υποστήριξη της επείγουσας εφαρμογής των δράσεων προσαρμογής.

Γ. Καθαρές και ανανεώσιμες ενεργειακές τεχνολογίες.

Αυτή η δράση θα στοχεύσει στη σηματοδότηση μίας ενεργειακής επανάστασης χρηματοδοτώντας συνεργασίες σε διεθνές επίπεδο στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης. Επιπλέον θα επιταχύνει την ανάπτυξη των καθαρών και ανανεώσιμων τεχνολογιών στις αναπτυσσόμενες χώρες και θα εφαρμόσει πολιτικές για το μετριασμό των κλιματικών αλλαγών. Θα μπορούσε για παράδειγμα να χρηματοδοτήσει την πριμοδότηση (feed-in tariff) της παραγόμενης ανανεώσιμης ενέργειας στα αναπτυσσόμενα κράτη, κατά τα πρότυπα πολλών αναπτυγμένων κρατών, τα οποία χάρη σε αυτό το σύστημα έχουν αναπτύξει σημαντικά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Τα αναπτυσσόμενα κράτη, θα πρέπει από τη δική τους μεριά, να διασφαλίσουν ότι τα χρήματα αυτά θα δαπανηθούν σωστά και ότι θα ωφελήσουν τους κατοίκους των χωρών αυτών, αλλά και ολόκληρο τον πλανήτη από τη σκοπιά της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την καταπολέμηση της

αποδάσωσης και την προσαρμογή. Αυτό απαιτεί αυστηρούς μηχανισμούς καταγραφής, παρακολούθησης και επαλήθευσης στα αναπτυσσόμενα κράτη.

4) Ανάπτυξη εργαλείων της αγοράς ρύπων, τα οποία θα δημιουργούν πραγματικές μειώσεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

Από τους τρεις ευέλικτους μηχανισμούς υπό τη Σύμβαση Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές, μόνο οι Μηχανισμοί Καθαρής Ανάπτυξης (CDM) έχουν παράγει σημαντικά οικονομικά ποσά³. Ενώ οι Μηχανισμοί Καθαρής Ανάπτυξης έχουν πετύχει να διοχετεύσουν μεγαλύτερα κεφάλαια στις αναπτυσσόμενες χώρες σε σύγκριση με τους υπόλοιπους μηχανισμούς, ωστόσο, τα χρήματα αυτά έχουν κατευθυνθεί σε λίγες χώρες και τα έργα δεν έχουν πετύχει μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος μηχανισμός έχει προκαλέσει μία καθαρή αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σε σύγκριση με μία κατάσταση, όπου οι Μηχανισμοί Καθαρής Ανάπτυξης δε θα υπήρχαν⁴. Γίνεται σαφές ότι η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συνεχιστεί μετά το 2012.

Ωστόσο, η αποτυχία των μηχανισμών της αγοράς σήμερα, δε σημαίνει ότι οι μηχανισμοί αυτοί καθ' εαυτοί δεν μπορούν να λειτουργήσουν. Θα πρέπει όμως να σχεδιαστούν με προσοχή από την αρχή. Οι νέοι μηχανισμοί έχουν τη δυνατότητα να προκαλέσουν επιπρόσθετες μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με ολόένα χαμηλότερο κόστος (υπό την προϋπόθεση ότι οι στόχοι είναι φιλόδοξοι). Θα πρέπει όμως να μη λειτουργούν αντισταθμιστικά στις εκπομπές των αναπτυγμένων κρατών, αλλά αντίθετα να λειτουργούν προσθετικά στις ήδη ανειλημμένες υποχρεώσεις για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Θα πρέπει επίσης να δίνουν κίνητρα στα αναπτυσσόμενα κράτη για να αναλάβουν εγχώρια δράση, όπως στόχοι χωρίς κυρώσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τόσο συνολικοί, όσο και επιμέρους (ανά τομέα).

Από το 2013, οι Μηχανισμοί Καθαρής Ανάπτυξης θα πρέπει να περιοριστούν μόνο στα λιγότερα αναπτυγμένα κράτη και

σε κάποια αναπτυσσόμενα κράτη, τα οποία έχουν ελάχιστες δυνατότητες για την ανάληψη δράσης. Για τα υπόλοιπα αναπτυσσόμενα κράτη, τα οποία έχουν μεγαλύτερη ικανότητα για δράση, η συμφωνία μετά το 2012 θα πρέπει να προβλέπει τη δημιουργία νέων μηχανισμών, όπως ενδεικτικοί (χωρίς κυρώσεις) στόχοι, οι οποίοι δίνουν μακροπρόθεσμα κίνητρα για την ανάπτυξη καθαρών και ανανεώσιμων τεχνολογιών, ενώ προσφέρουν επιπρόσθετες μειώσεις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και μειώνουν το κόστος της μετάβασης. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να υποστηρίζονται από την εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, συνεργασίες σε τεχνολογικά ζητήματα και προκαταβολική χρηματοδότηση από τα αναπτυσσόμενα κράτη, όπου αυτό ενδείκνυται.

Οι οικονομικοί μηχανισμοί του άνθρακα έχουν σχεδιαστεί ούτως ώστε να μειώνουν αποτελεσματικά τις εκπομπές από τον ενεργειακό τομέα, ενώ η μείωση των εκπομπών από την προστασία των δασών απαιτεί ισχυρό, δημόσιο έλεγχο. Τα δάση δεν είναι μόνο καταβόθρες άνθρακα, αλλά και παγκόσμια κέντρα βιοποικιλότητας, τα οποία αποτελούν σπίτι και πηγή ζωής για εκατομμύρια ανθρώπους. Επιπλέον, υπάρχουν τεχνικά προβλήματα σχετικά με την παρακολούθηση, απογραφή και επαλήθευση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την αποδάσωση. Απαιτείται δημόσιος έλεγχος για τα μέτρα προστασίας των δασών, όπως και για τη χρηματοδότησή τους, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου θα συμβαδίζει με την προστασία της βιοποικιλότητας και τα δικαιώματα των ιθαγενών.

Η Greenpeace καλεί τις κυβερνήσεις να απορρίψουν τη χρήση οικονομικών εργαλείων, για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την αποδάσωση.

5) Αποκλεισμός μη βιώσιμων τεχνολογιών από υποστηρικτικούς και οικονομικούς μηχανισμούς σύμφωνα με τα στοιχεία 3 και 4

Η τεχνολογία, η χρηματοδότηση και η εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού σε σχέση με την πυρηνική ενέργεια και τη δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα (CCS) δε θα πρέπει

να υπολογίζονται ως 'καταμετρημένη, αναφερθείσα και επιβεβαιωμένη' υποστήριξη από τα αναπτυσσόμενα κράτη στη συμφωνία μετά το 2012. Επιπλέον, οι 'βρώμικες' πιστώσεις ρύπανσης (οι οποίες έχουν κερδηθεί με μη βιώσιμες τεχνολογίες) θα πρέπει να αποκλειστούν από κάθε διεθνή αγορά άνθρακα.

6) Περιορισμός των εκπομπών από τη διεθνή αεροπλοΐα και τη ναυσιπλοΐα

Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη διεθνή αεροπλοΐα και τη ναυσιπλοΐα θα πρέπει να περιοριστούν στη συμφωνία μετά το 2012. Και οι δύο τομείς είναι ταχύτα αναπτυσσόμενοι και σημαντικές πηγές εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Τα αναπτυσσόμενα κράτη θα πρέπει να συμπεριλάβουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τους τομείς αυτούς στους συνολικούς τους στόχους για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να είναι υπόλογα για αυτές τις εκπομπές κατά την αγοραπωλησία του καυσίμου. Εξαιτίας της φύσης των θαλάσσιων μεταφορών, η υιοθέτηση επιμέρους στόχων για τη μείωση των εκπομπών από τη ναυσιπλοΐα, είναι κατά πάσα πιθανότητα ο πιο κατάλληλος τρόπος για να αντιμετωπιστούν οι εκπομπές από το συγκεκριμένο τομέα.

3. Οι Μηχανισμοί Καθαρής Ανάπτυξης (CDM) επιτρέπουν στα αναπτυσσόμενα κράτη να αποφύγουν εγχώριες μειώσεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, χρηματοδοτώντας έργα μείωσης εκπομπών σε αναπτυσσόμενες χώρες. Άλλα οικονομικά εργαλεία υπό τη Σύμβαση Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές (UNFCCC) είναι τα προγράμματα Κοινής Εφαρμογής (JI). Στα προγράμματα Κοινής Εφαρμογής μία χώρα του Παραρτήματος I μπορεί να κερδίσει δικαιώματα ρύπανσης, χρηματοδοτώντας ή εφαρμόζοντας έργα μείωσης εκπομπών αερίων σε άλλες χώρες μεταβατικής οικονομίας του Παραρτήματος I. Τέλος το Διεθνές Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Αέριων Ρύπανσης (IET), επιτρέπει σε κράτη τα οποία κατά πάσα πιθανότητα θα υπερβούν τα συνολικά τους δικαιώματα εκπομπών, μπορούν να αγοράσουν δικαιώματα ρύπανσης από άλλα κράτη που δεν υπερβαίνουν τους στόχους τους (πρακτικά από χώρες με μεταβατικές οικονομίες). Τα προγράμματα Κοινής Εφαρμογής και η Εμπορία Ρύπανσης δε θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο κατά την πρώτη περίοδο δεσμεύσεων, ενώ αναμένεται να έχουν ακόμα μικρότερο ρόλο κατά τη δεύτερη.

4. Bl: Schneider L. 2007: Is the CDM fulfilling its environmental and sustainable development objectives? An evaluation of the CDM and options for improvement. Öko-Institut/WWF (www.oekoinstitut.de/oekodoc/622/2007-162-en.pdf); and: Wara M. 2006: Measuring the Clean Development Mechanism's performance and potential. Stanford University. Program on Energy and Sustainable Development. (http://iisdb.stanford.edu/pubs/21211/Wara_CDM.pdf)

7) Λήψη νέων μέτρων για τη διευκόλυνση της εφαρμογής μέτρων προσαρμογής, μετριασμού, τεχνολογίας και δράσεων για την προστασία των δασών

Η Συμφωνία της Κοπεγχάγης απαιτεί την παρακολούθηση και τη διαχείριση των κεφαλαίων που παράγονται από την υπάρχουσα και την επιπρόσθετη δημόσια χρηματοδότηση, κυρίως από τα αναπτυσσόμενα κράτη. Η Συμφωνία θα πρέπει να προσφέρει τα αναμενόμενα οφέλη, έγκαιρα, δίκαια, αποτελεσματικά και με καινοτόμο τρόπο. Θα χρειαστεί επιπλέον τεχνική υποστήριξη για την παρακολούθηση, απογραφή και επαλήθευση των εκπομπών αερίων των αναπτυσσόμενων κρατών, τη διαχείριση των δασών και τις δράσεις προσαρμογής, όπως επίσης και διεθνής συνεργασία σε τεχνολογικά ζητήματα. Είναι προφανές ότι η Σύμβαση Πλαίσιο για τις Κλιματικές Αλλαγές, δεν μπορεί να το υποστηρίξει.

Η Σύμβαση Πλαίσιο θα πρέπει να προσφέρει περισσότερη τεχνογνωσία, υποστήριξη και ευελιξία. Όλες οι χρηματοδοτήσεις μέσω της Συμφωνίας της Κοπεγχάγης θα πρέπει να παρακολουθείται μέσω του ΟΗΕ και θα πρέπει να συνοδεύεται από αυστηρό καθεστώς συμμόρφωσης, το οποίο θα προβλέπει κυρώσεις και ποινές σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Η διακυβέρνηση αυτών των μηχανισμών πρέπει να είναι δημοκρατική, ολοκληρωμένη, υπεύθυνη και διαφανής και θα πρέπει να επιτρέπει τη συμμετοχή όσων μερών έχουν άμεση εμπλοκή. Θα πρέπει να τεθούν σε λειτουργία διαδικασίες και ασφαλιστικές δικλείδες, που θα διασφαλίζουν την εμπλοκή των τοπικών κοινωνιών στη διακυβέρνηση των χρηματοδοτικών μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο και τη διανομή της χρηματοδότησης σε επίπεδο κράτους. Η συμμετοχή αυτή θα διασφαλίσει την απόλυτη διαφάνεια της απορρόφησης των κεφαλαίων σε εθνικό επίπεδο, την αποδοτική χρήση των χρημάτων αυτών και τη μεγαλύτερη δυνατή βιώσιμη ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο.

Πρέπει να δημιουργηθούν νέες ομάδες ειδικών και επικουρικά σώματα που θα υποστηρίξουν τις εργασίες της Συνόδου της Κοπεγχάγης και των χρηματοδοτικών μηχανισμών.

8) Κατάργηση των βιομηχανικών φθοριούχων αερίων (F-gases) σε συνεργασία με το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ θα υπάρξει μία επιτάχυνση της κατάργησης των υδροχλωροφθοροανθράκων (HCFCs) στην επόμενη δεκαετία. Αν τα αέρια αυτά αντικατασταθούν από υδροφθοράνθρακες (HFCs) θα υπάρξει ραγδαία αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καθώς οι περισσότεροι υδροφθοράνθρακες είναι ισχυρότερα αέρια του θερμοκηπίου.

Θα πρέπει να υπάρξει μία διεθνής συμφωνία για την κατάργηση των υδροφθοροανθράκων ως μέρος της Συμφωνίας της Κοπεγχάγης. Αυτό θα οδηγήσει τόσο τις αναπτυσσόμενες, όσο και τις αναπτυσσόμενες χώρες να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν τις ήδη ώριμες και διαθέσιμες τεχνολογίες χωρίς υδροφθοράνθρακες. Θα στρέψει επίσης τη βιομηχανία προς την εντατικοποιημένη έρευνα και ανάπτυξη επιπλέον εναλλακτικών τεχνολογιών χωρίς υδροφθοράνθρακες.

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, ερευνώνται οι πιθανότητες για τη μείωση των εκπομπών φθοριούχων αερίων, τα οποία είναι ήδη αποθηκευμένα σε προϊόντα και εξοπλισμούς. Αυτές οι έρευνες θα πρέπει να γίνουν στα πλαίσια της διαδικασίας της συνέχισης του Πρωτοκόλλου του Κιότο και θα πρέπει να οδηγήσουν στη δημιουργία οικονομικών εργαλείων που θα έχουν ως στόχο τη δημιουργία παγκόσμιων δικτύων για την ανάκτηση και την ασφαλή καταστροφή αυτών των ουσιών.

GREENPEACE

Η Greenpeace είναι μια διεθνής μη κερδοσκοπική οργάνωση που με τη δράση της αναδεικνύει τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα και προωθεί αποτελεσματικές λύσεις για ένα πράσινο και ειρηνικό μέλλον.

Θέλοντας να διατηρήσει την ανεξαρτησία της, δε δέχεται χρηματοδότηση από εταιρείες, κρατικούς φορείς και διακρατικούς οργανισμούς, αλλά στηρίζεται αποκλειστικά στις συνεισφορές των υποστηρικτών της.

Κλεισόβης 9, 10677 Αθήνα, Τ: 210 38 40 774-5,
F: 210 38 04 008 www.greenpeace.gr,
gpgreece@diala.greenpeace.org

Το υλικό αυτό έχει παραχθεί χάρη στην οικονομική ενίσχυση των υποστηρικτών μας

